

Mewnosod sgaffald microstrwythurol (patsh) heb fewnblaniad celloedd o'r unigolyn dan sylw er mwyn cywiro namau condrol symptomatig yn y pen-glin

Mehefin 2016

Beth mae NICE wedi'i ddweud?

Nid oes llawer o dystiolaeth dda i ddangos pa mor dda y mae [mewnosod sgaffald microstrwythurol \(patsh\) heb fewnblaniad celloedd o'r unigolyn dan sylw](#) er mwyn cywiro [namau condrol](#) symptomatig yn y pen-glin, yn gweithio. Dylid ond defnyddio'r driniaeth hon os rhoddir esboniad manwl o'r risgiau a bod camau ychwanegol yn cael eu rhoi ar waith i gofnodi ac adolygu beth sy'n digwydd.

Beth mae hyn yn ei olygu i mi?

Dylai eich gweithiwr iechyd proffesiynol esbonio'r hyn y mae cael y driniaeth hon yn ei olygu yn llawn a thrafod y buddiannau a'r risgiau posibl â chi. Yn arbennig, dylai egluro'r ansicrwydd ynghylch pa mor debygol ydyw o wella eich symptomau. Dylech hefyd gael gwybod sut i gael rhagor o wybodaeth am y driniaeth. Dim ond ar ôl cael y drafodaeth hon y dylid gofyn i chi a hoffech gael y driniaeth hon. Dylai eich gweithiwr iechyd proffesiynol ofyn i chi a ellir casglu manylion am eich triniaeth.

Y cyflwr

Gall anaf neu arthritis beri niwed i'r cartilag sydd o gwmpas yr esgyrn yn y pen-glin (gelwir hyn yn niwed condrol). Anafiadau chwaraeon sy'n bennaf cyfrifol am hyn ymhlith pobl ifanc. Gall hefyd ddigwydd heb reswm (gelwir hyn yn osteocondritis dissecans). Mae'r symptomau yn cynnwys poen, chwydd, ansefydlogrwydd ac achosion lle mae'r cymal yn dal ac yn cloi. Gall y cyflwr arwain at osteoarthritis. Mae'r opsiynau o ran triniaeth yn dibynnu ar faint a safle'r nam. Nod y triniaethau yw lleddfu'r symptomau neu atgynhyrchu arwyneb y cartilag.

Mae NICE wedi ystyried defnyddio [mewnblaniad sgaffald microstrwythurol \(patsh\) heb fewnblaniad celloedd o'r unigolyn dan sylw](#) fel opsiwn triniaeth arall.

Gall [NHS Choices](#) fod yn fan da i gael gwybod mwy.

Y driniaeth

Y nod wrth fewnosod sgaffald microstrwythurol (patsh) heb fewnblaniad celloedd o'r unigolyn dan sylw yw annog cartilag newydd i dyfu yng nghymal y pen-glin. Caiff hyn ei wneud o dan anesthetig lleol neu gyffredinol. Caiff y cartilag sydd wedi'i niweidio ei dynnu ymaith naill ai drwy lawdriniaeth agored neu arthrogop (offeryn hir, tenau, siâp tiwb gydaamera ar ei ben) sy'n cael ei fewnosod drwy doriadau bach o amgylch y pen-glin. Yna, caiff tyllau neu doriadau bach iawn (microdoriadau) eu gwneud yn arwyneb y cymal. Caiff patsh sgaffald microstrwythurol ei dorri i gyd-fynd â maint y nam, ac yna caiff ei osod yn ei le gan ddefnyddio glud llawfeddygol neu bwythau. Caiff safle'r patsh ei gadarnhau ac yna caiff y clwyf ei gau. Mae'r patsh yn 'cipio' celloedd sy'n cael eu rhyddhau gan y microdoriadau, ac yn gweithredu fel sgaffald i'r cartilag newydd dyfu arni. Gall y sgaffald gynnwys collagen o anifeiliaid.

Buddiannau a risgiau

Pan edrychodd NICE ar y dystiolaeth, penderfynwyd nad oedd digon o dystiolaeth ynglŷn â pha mor dda y mae'r driniaeth yn gweithio. Roedd y naw astudiaeth a ystyriwyd gan NICE yn cynnwys cyfanswm o 369 o gleifion.

Roedd y buddiannau yn debyg i'r rhai a welir wrth ddefnyddio microdoriadau yn unig (heb batsh sgaffald). Yn gyffredinol, dangoswyd y buddiannau canlynol:

- gwelliant yn y ffordd y mae'r pen-glin yn gweithio a symptomau (poen, cyffni)
- cynnydd yn y gweithgarwch y gallai pobl ei wneud
- gwelliant o ran barn y cleifion eu hunain ar eu hiechyd cyffredinol a'u boddhad
- gwelwyd dystiolaeth fod y cartilag yn gwella ar sganiau MRI.

Dangosodd yr astudiaethau fod y risgiau'n cynnwys y canlynol:

- hematoma (clais) yn achos un claf
- gwaedu neu chwydd yn y pen-glin

- ceulad gwaed yn achos un claf
- cyffni yn y pen-glin ymhlith tua 23% o gleifion
- bu'n rhaid ailadrodd y llawdriniaeth yn achos 10% o gleifion oherwydd poen ac am nad oedd y pen-glin yn gweithio'n iawn
- chwydd yn achos un claf ar ôl iddo syrthio.

Dywedwyd wrth NICE am risgiau posibl eraill hefyd: newidiadau yn y meinwe newydd a'r angen am lawdriniaeth i'w dynnu ymaith.

Os hoffech wybod rhagor am yr astudiaethau, gweler y [canllaw](#). Gofynnwch i'ch gweithiwr iechyd proffesiynol esbonio unrhyw beth nad ydych yn ei ddeall.

Cwestiynau i'w gofyn i'ch gweithiwr iechyd proffesiynol

- Beth yn union yw'r driniaeth hon?
- Beth yw'r buddiannau posibl?
- Beth yw'r tebygolrwydd y bydd y buddiannau hynny'n berthnasol i mi? A allai'r driniaeth wneud i mi deimlo'n waeth?
- A oes triniaethau eraill ar gael?
- Beth yw risgiau'r driniaeth?
- A yw'r risgiau'n fach neu'n ddifrifol? Pa mor debygol ydynt o ddigwydd?
- Pa ofal y bydd ei angen arnaf ar ôl y driniaeth?
- Beth sy'n digwydd os aiff rhywbeth o'i le?
- Beth allai ddigwydd os na chaf y driniaeth?

Ynglŷn â'r wybodaeth hon

Mae [canllawiau ymyriadau](#) NICE yn rhoi cyngor i'r GIG ar ddiogelwch triniaeth a pha mor dda y mae'n gweithio.

ISBN: 978-1-4731-1986-4